

ÖSSZTÖ: KAPITÁNY ORSZÁGA
ÖSSZTÉS IDEJE: 1998.

TART.: FELDEKÍTŐ KÉRDŐÍV A NEPR. CSOPORTOK
KUTATÁSÁHOZ
I. KÜLSŐ KAPCSOLATRENDSZER
a.) BEVÁNDORLÁS, BETELEPÍTÉS

87 lap

FÖLDRAJZI MUTATÓ: SZEMINA

SÁK MUTATÓ: XXXIII, 6

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

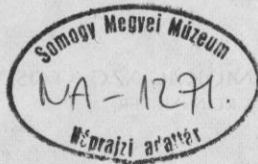

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖZLÉS

ÁTVEZETVE AZ EBYSÉGES LTK. 1156-os TETELE ALÓL

4156

A d a t l a p

Adatközlő neve: Fejes Mózesné/Béci Lidi, 1899/
cime: Szenna, Árpád u.14.
vallása : református

26,5 hold földjűt
volt.

Gyűjtő neve: Kapitány Orsolya
Gyűjtés ideje: 1978. jul.

26,5 hold földje volt.

87 oldal

ii. adatközlés

4156

Feldezési kérdőív

a néprajzi csoportok kutatásához

I. Külső kapcsolatrész

a./ Bevándorlás, betelepítés

- Tudnak-e nagyobb vagy kisebb méretű bevándorlásról, /bessivárgás-
ról/? *Ugyan*

- Mikor történt ez? XIX. sz.

XI. sz.

4156

- Mi ekhoi yamoroletak be?

4156

→ Honnan jöttök a bevándorló családot?

4156

Милые наши земляки?

важные voltak?

4156

Milyen vagyoni réteget képviseltek?

4156

Telepített-e az uradalom nagyobb létesítmény csoportokat?

..... *nein* Mikor?

4156

НОМЕР?

4156

Volt-e egyéb szervezett telepítés? /Pl.országos hatóság által szervezett/.

lllll

4156

Honnan jöttek a telepesek?

4156

AS ujonnán érkezettek a község egy részébe, vagy esetlegesen települtek
le?

4156

Ha külön, a falu melyik részében

4156

Hogyan neveztek ezt a falurészt?

4156

Késlethez csak egymás között házasodtak?

4156

Mikor kezdtek összeházasodni a falusiakkal?

4156

szokásukban / különbözőek voltak-e?

4156

Hogyan tartották-e és meddig saját szokásaikat?

4156

A felssabadulda után költöztök-e be a faluba puzstaiek?

Uuu
..... Honnan? ←

4156

Urakalmi családhoz *well* Hornan?

4156

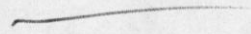

Hol vettek házat?

4156

Beolvadatok

4156

b. Elvándorlás, kitelepítés

Tudnak-e kisebb vagy nagyobb létszámú elvándorlásról,

elkültetéséről? . . . *illet*

Mikor? XIX. sz. ?

XI. sz. ?

4156

Kik mentek el? Nemnyitlen megállapítható, hogy csak bizonyos ve-
gyeni rétegre vagy foglalkozásra jellemző az elvándorlás pl. szől-
lőrek, napasáncok, iparosok, ezt feltétlenül fel kell jegyezni!/

4156

Milyen nemzetiségűek

vallásuk voltak?

h156

Mi ekből vándoroltak el? /Gazdasági, politikai, vallási?/

4156

Hány család ment el?

Milyen arányu volt az elvándorlás a falu gazdasági viszonyaitva?

4156

Hol települtek és elvándoroltak?

4156

Volt-e a feladat kitelepítés, ill. szervezett kitelepülés?

... *nem* ... Mikor?

6156

Hányasor? /Dátumot a 10-es évek pontosságával!/.

Tartják-e a kapcsolatot a kitelepültekkel, illetve elvándoroltakkal?

4156

Az eltávoztak járnak-e vissza vagy a falubeliek látogatják-e őket?

.....

Milyen gyakran találkoznak?

4156

Létejötték-e újabb házasságok a falubeliek és az eltávozottak között?

4156

Volt-e a faluban az I. világháboru előtt, ill. után Amerikába ir-
nyuló kivándorlási lés?

llll

4156

Kik rentek ki olasorban?

Milyon létasorban?

4156

Hennyien törték vissza kőstülük?

Vannak-e, akik disszidáltak a felülről? . . . *uell*

Hennyien?

Hesjárak-e?

4156

6./ Csoporthíze:

Tudják-e kik a falu legrégibb családjai? /ti., akik az emlékezet
szerint legrégibb 100 óta élnek a faluban./

Émlékezete óta a családok itt éltek, betelepültek, elvándoroltak
nem voltak. Ígyi szempontból minden család történetét
meg kell vizsgálni.

4156

Milyen nemzetiségűek? . . . a négy családok reformátusok

↓

vallásuk?

gazdasági helyzetük? . . . 5-6 hold földjük volt.

A reformátusság és a katolicusság különválasztást nem ismer-
ték, mivel melegek voltak a katolikusok is akkor a faluban.
Közöttük voltak költők is, nem halva.

4156

Milyen arányú a legrégibb családok és a betelepültek száma?

.....

Milyen nemzetiségű csoportok laktak /laktak/ a faluban?

.....

Milyen felekezethes tartozók laktak /laktak/ a faluban?

.....

református - katolikus

h. 156

Voltak-e a faluban nagyassáék? .. *igen* ..

Hennyien? .. ³ ..

Ki számított annak? ..

Salamon István

25 forint liter nagyassáékra
számított.

Béla István

Adrián János

4156

Hány hold folajuk volt általában /-től-ig/

I uggardáua 25 hold fölthi fölye volt.

4156

K1 számítógép középparameterek?

1 fentely = 6 hold

1 hold 15d 1200 kadrát (nyen)
1600 -" - (ma.)

1 - 1,5 fentelyes utat a középparameterek

3 hold rit tartozott lizzal.

100-200 kadrát hengerfeld

h 156

Mennyien voltak a fela üeszlakosságához viszonyítva?

..... a fela lakosságának 1/3-a körülményes volt.

Hány hold földjük volt /-tól -ig/? 6-9 hold

4156

Voltak-e a faluban szellőrek, földtelen szegőnyek? . . . *igen* . . .

A három réteg közül kik voltak számbelileg a legtöbbben, ill.
legkevésbében?

a községparancsnok volt túlsúlyban.

4156

A falu mely részében laktak a nézők gazdák, a középbirtokok,
törpebirtokok, szellérek, iparosok, stb?

Nem voltak ellátással egyaránt.

Ekülönültek-e külön falurészen /a funduson/ a kisnemesek, a
törszékés és a jobb módú családok? *uuu*

Változott-e a kép a betelepítés vagy a kitelepülés következtében?
.

A bevándorlás, a bevándorlók, betelepülők létszáma, életviteli
befolyásolta, megváltozott-e a falubeliek életét?
.

4156

Változott-e viselkedésük, butorságuk deméjái, munkavégzési és egyéb szokásaik? /A különbségeket pontosan, aprólékosan tudjuk meg és jegyezzük fel!/
.....

A TK megszűléséig igyekeztek megőrizni a régi viselkedésüket, hitorságukat, szokásaikat.

Ezért egy óra az volt, hogy a főleges ^{bévisit} ~~projekt~~ feladatokkal be, a TK megszűlése után inkább a hitorságra, öltözködésre fordítottak nagyobb öngyit.

4156

az ún. "Gyűtt-mentek", a szegényebb és nem túl régen beköltözött
családok milyen foglalkozásuk voltak? /népszámsz., száma, család,
stb./

4156

A betelepítés révén milyen téren alakult ki a falunk új, a korábbi-
tól eltérő helyzete, képe?

társadalmi?

vagyoni?

népéleti?

foglalkozási?

vallási?

egyéb?

4156

Iáltak-e kint a XX. sz. elejétől kezdődően a község határában, a
szőlőhegyekben/ szegényebb családok?

nem

.....

A szőlőhegyen voltak-e extraneus /idegen/ birtokok?

nem

.....

4156

A község pásztorai a falu melyik részében laktak?

A falu közepén, alatt a palutorka's.

a mai kultúrterület helyén állt.

Volt-e más pásztorház?

igen.

4156

Írt felület vagy idegent fogadtak pásztorok? /Az idegenek hová
valók voltak?/

3degen paltondeat fogadtak.

1 palton volt

2 kender

1- felső felület

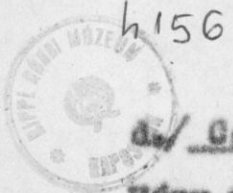
1- alsó felület kaptotta.

2 csordas

- -

- -

Keu majar hovan jöttek a paltonok.

h 156

d. Családszerkezet

Hány család élt általában együtt? *könnyű család élt együtt.*

A fiatal házaspár a szülőkkel lakott-e vagy külön költöztek?

szülőkkel együtt lakott.

h 156

és együttélő családok külső háztartást vezettek, /egykenyőren
éltok/?

.....
Közös háztartást vezettek

h 156

Több együttélő család esetében ki látta el a gazda, ill. a gazdaasszony tisztét?

A család legöregebb tagja volt a gazda, felesége a gazdaasszony.

Bz a munkáltsági korszakig tartott, utána a következő generáció töltötte be ezt a szerepet.

h156

Egy családban hány gyerek volt? h-5-6

Van-e a faluban két vagy több együttélő család?

nincs

A gazdasági évek aránya

Mi volt a falu lakosság fő megélhetési forrása

a XIX. sz. 2. felében?

allattartás

az I. vh.-ig?

allattartás

a két vh. között?

allattartás

4156

Állattartás / ezen belül ló, szarvasmarha, juh, baromfi, stb. / ?

díszl., ló, szarvasmarha, baromfi

földművelés / gabona, burgonya, kukorica, szőlő, ill. bortermelés,
süldőgölgő, káposzta, paprika, stb. /

.

h156

Volt-e valamilyen speciális kultúra, amely jelentős jövedelemforrás volt? /dohány, kender, stb./

..... *nem volt ilyen jellegű jövedelemforrás.*

Volt-e az erdőgazdálkodásnak szerepe a falu életében? /fakitermelés, méhészet, szőlőművelés, stb./

..... *igen, a házelőt keressék meg a kék fenyővel.*

4156

Volt-e egyéb jelentős szerepet játszó foglalkozás? /halászat,
vadászat, névdvágás, gyűjtögetés/

.....
Ullu

Voltak-e iparosok a faluban? Milyenek? /fascakassok, kékfestők, stb./

.....
Ullu

4156

f. Markakapcsolatok

Volt-e uradalmi birtok a környéken? . . . *ott igen*

Milyen kapcsolatban voltak az uradalommal? . . . *hagyományos helyzet*
. . . *semmi állt fenn*

Jártak-e oda rendszeresen dolgozni? . . . *a megalapított*

Tanultak-e ott valamit?

Befolyásolta-e saját gazdálkodásukat az ott tapasztaltak?
.

h156

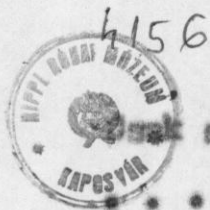

A község lakói mely községekbe, uzadalmakba jártak rendszeresen
idénymunkára?

.....
Roposzta jártak leggyakrabban

Családonként, nagyobb csoportokban, bandáként jártak-e el?
/Jelöljük, milyen létszámú csoportok hagyták el így a falut!/
.....

naponta munka el, attól függött milyen munkát
kellett végezni.

... akik szegényebb családok jártak el vagy módosabbak is?

... csak a leggazdagabbak jártak el

Milyen munkára esegődték el?

aratás? . . . *igaz*

szőlőmunka? . . . —

kapálás? . . . —

cséplés? . . . *igaz*

kendermunka? . . . —

kukorica, burgonya, répa művelésére? . . . —

egyéb, éspedig? . . . —

h 156

valyon bért kaptak?

Sten ismei, meent dat kalledstabe mata, ligga nege jebber
tjachtel

4156

A község öntelakosságához viszonyítva milyen aránya az alkalmi vagy másutt rendszeresen munkát vállaló réteg?

kb. 10-12 százalékal kevesebb alkalmi munkát vállaló.

Érdekesnek-e arra, hogy más községek határáiban béreltek legelőt a község lakói?

nem

Jöttek-e a faluba vagy községi irodalomba idegenmunkára nagyobb csoportok? *nem*

Honnan? /körményes községekből, távolabbi falvakból, más megyékből?

Milyen munkára segédtek?

szállítás?

szállítás?

szállítás?

szállítás?

kukorica, burgonya, répa, dohány művelésére?

.

egyéb, éspedig?

4156

Ismert volt-e a cseregyerekek intézménye? *nein*

Hová, milyen nemzetiségű falvakba küldték a gyerekeket?
.....

Hányi időre?

Jöttek-e idegen gyerekek a faluba?

Honnan?

4156

cselédok, /111. a negyvenesdek cselédei/ hová valóságok voltak?

falubeli megközelítéssel voltak.

4156

Szegődték-e el lányok a városba háztartási cselédnek? *hell*

Kik? /Milyen rétegekhez tartozók?/

Mindenki visszatért közülük a faluba?

4156

Vállaltak-e jellegű alkalmi munkát? /téglaár, vasútépítés,
kubikolás, stb./ *nem*

Ingásnak-e ujabban? *igen*

Hová? *Kapocsárára*

Átmeneti, vagy hosszabb időre vállalnak a falun kívül munkát?
. *hosszabb időre*

As ingások, a rendszeresen eljárók falubelit vagy "idegent" választanak házas társnak? *"idegent" vallantamár*

4156

2./ Kereskedelmi kapcsolatok

Hol voltak a környék legfontosabb vágyirai az I. vh. előtt?

Kapodrási, Hígytráti, Nagyszőlősi, Kapodrási

a két vh. között? Kapodrási, Hígytráti, Nagyszőlősi, Somogyfai, Pécsi

a II. vh. után? Kapodrási, Hígytráti, Pécsi

4156

Hova jārtafak vāgāronni dīlētokkal? /16, marha, borju, dīganā, etb./

korat Kaporatna, Vagpatalra eladen
korat Borevedu vettel.

veckalt - Kaporatn, Kaporatnā, Vagpatalra nīttel eladen
korjut - is ote is vettel.

dīvūt - Kadatantai, Kaporatnai, Vagpatalrai.

4156

Helyük vásárra, piacra hozták a mezőgazdasági termékeket?
Gabonát, bort, kukoricát, burgonyát, lent, kender, stb./

Mezőgazdasági termékeket a központi vásárra ill. piacra
hozták.

h 156

Dová jártak piacozni a baromfival, tojással, tejtermékkel, gyümölcs-
essel?

skapondora

Vásároltak-e háziipari termékekkel? . . . *veles*

Nivel? /szita, favilla, szerszámnyél, stb./

.

Hely vásárokon vásároltak

állatokat? Kaporán, Nagybaján, Kaporombó, Berzece, Sárka.

mezőgazdasági felszerelést? Kaporán

terményt? Kaporán ill. falu belül.

háztartási felszerelést? Kaporán

ruházatot, lábbelit? Kaporán.

egyebeket?

4156

Hová szállították az iparosok termékeiket /szövet, ruhát, stb./

.....

Milyen vándorvadások és iparosok jártak a községbe? /faszka, üveg, szőlő,

*gölcseinek - vas megyéből jöttek
drótos - Kaporvándor*

Hová szállították háziipari termékeket /ha készítettek ilyet a faluban?/

Voltak-e kiskereskedők a faluban?

helle

Milyen áruforgalomszállítással látták- el a falut?

4156

Milyen felvágások jártak a kúszókat a szűzfordulón, a két v. kú-
szó? /tyúkások, állatkerekesek/

tyúkások - Kaposmevőhelyről, Kaposvárról

↓
tyúkakat, tojásokat vásároltak fel

4156

Voltak-e helybenlétő begyűjtők? /tej, burgonya/

..... nem, csak gyűjtők volt - csanád

As ipari és mezőgazdasági termékeket mióta küsvetítik kereskedők?
Írják le, mit tudnak erről!

kb. 30 éve kezdődött környékén az árukereskedés.

4156

10./ Egyéb találkozási alkalmak

Hova és milyen bucsuba jártak a katolikusok?

.....

Családonként?

Csoportosan a közösség többi lakóival /processzióval/?

.....

Más közösségek lakóival?

h 156

mi volt az egyes buszjáráshelyek fontossági sorrendje?

415 6

Milyen messze esik a falutól a legtávolabbi búcsujáráshely ahova még jártak?

Milyen vidékekről mentek oda emberek?

.

Milyen nemzetiségűekkel találkoztak a nagybúcsúban?

.

Csak katolikusok jártak nagybúcsúba?

Járnek-e még ma is búcsúba?

Hová?

4156

Volt-e a községben bucsú? *igen* Mikor? *úrcsúni, okt. 2.*

Milyen? /templomszentelési bucsú, nagybucsu/
ort. 2. fenyőbucsuval és házi bucsú.

Tartják-e még ma is? *igen* *cs. ort. 2-án.* a katolikusok

Küldte-e valamilyen fogadalmat a bucsúnapra a falu népét?
.

Milyen rokonsági fokig jártak háza bucsúra?

Jönnék-e idegenek, és honnan, milyen vidékekről?
.

4156

Ismeretes volt-e a lednyvásár? *well*

Hol tartottak ilyet?

Jártak-e oda, vagy csak hallottak róla?

Mi volt a lednyvásár célja?

Tartanak-e még ma is?

Milyen más jeles napokon, ünnepeken találkoztak a falvak fiataljai, ill. a rokonság? /Lekodalom, teretős, estiret, aratásnál, stb./?

lekodalom

Jártak-e a faluból és hova:

nem jártak el a faluból.

betlehemesők?

háromkirályok járók?

balásajárók?

gergelyesők?

apróssenteki korbácsolók?

luccsók - kotyolók?

Kik jártak? /gyerekek, felnőttek/ 8-10 évesek
 Járta-e a faluba a környékről nem, csak a falubeliek.
 betlehenezők? igen (1960-65-ig.)
 háromkirályok járók? igen 1950-es évekig
 balászájárók? nem
 gergelyezők? nem
 aprószentek korbácsolók? igen kb. 1973-as évekig.
 lucásók - ketyolók? igen kb. 1970-es évekig.

4156

Voltak-e a falunak olyan részei, vagy csoportjai, melyek nem házasodtak össze? /Mi volt az oka ennek pl. vallási, gazdasági, nemzetiiségi, /

Ullu uell: sop. elölönkés.

4156

Milyen felvételiek jártak a községet a szászfordulón, a két vh. kö-
zött? /tyúkászok, állatkereskedők/

Így valóban jártak a falut, tojást kezdte önzé.
Más felvételre nem emlékszem.

4156

h. / Endogámia mértéke

Milyen volt a községbeliekkel kötött házasság aránya

a XIX. sz. végén? 80-90%

a százévfordulótól az I. vh.-ig? 80-90%

a II. vh.-tól napjainkig? kb. 50%-50%